

Ecologisch Onderzoek Wilhelminastraat 72-84 te Bodegraven

Concept

Uitgave: juli 2019

Watersnip-rapport 19A052

Colofon

Titel	Ecologisch Onderzoek Wilhelminastraat 72-84 te Bodegraven
Status rapport	Concept
Projectnummer	19A052
Datum uitgave	Juli 2019
Samengesteld door	Brigit van Dam, adviseur Watersnip Advies John van Gemeren, senior adviseur Watersnip Advies Meia Domburg, medewerker Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Van den Oudenrijn Aannemersbedrijf Klipperaak 2 2411 ND Bodegraven
Contactpersoon opdrachtgever	de heer W. Kaandorp van IntROview B.V.

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING.....	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING.....	5
2.1	HUIDIGE SITUATIE.....	5
2.2	PLANNEN.....	5
3	TOETSINGSKADER.....	7
3.1	EUROPESE RICHTLIJNEN.....	7
3.2	LANDELIJK NATUURBELEID- EN WETGEVING.....	7
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb).....</i>	<i>7</i>
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>10</i>
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).....</i>	<i>11</i>
4	RESULTATEN ONDERZOEK.....	13
4.1	METHODE.....	13
4.2	FLORA.....	13
4.3	FAUNA.....	13
4.3.1	<i>Vogels.....</i>	<i>13</i>
4.3.2	<i>Amfibieën.....</i>	<i>14</i>
4.3.3	<i>Reptielen.....</i>	<i>15</i>
4.3.4	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>15</i>
4.3.5	<i>Vleermuizen.....</i>	<i>16</i>
4.3.6	<i>Overige soorten.....</i>	<i>19</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
5.1	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	21
5.2	ALGEMENE ZORGPLICHT.....	22
6	BRONNEN.....	23

1 Inleiding

Voor een woningbouwontwikkeling van 25 woningen aan de Wilhelminastraat 72-82 in Bodegraven is een ecologisch onderzoek nodig. De voormalige timmerfabriek en de daarnaast aanwezige bebouwing, zoals een garagebedrijf zal worden gesloopt. Een deel is al eerder gesloopt en ligt nu braak. Het huis met nummers 74 en 76 blijft staan en zal worden gerenoveerd.

De locatie Wilhelminastraat 84 maakt geen onderdeel uit van deze ontwikkeling. In dit onderzoek is dit plangebied wel meegenomen. Voor dit plangebied is nog een onderzoek naar een woningbouwontwikkeling gaande.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Wet Natuurbescherming).
Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgehaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing Wet Natuurbescherming);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid, Compensatiebeginsel Natuur, Recreatie en Landschap).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden, middels een bureaustudie en onderzoek naar de aanwezige flora en fauna door een deskundige op het gebied van ecologie.

In mei en juni 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkomen van schade.

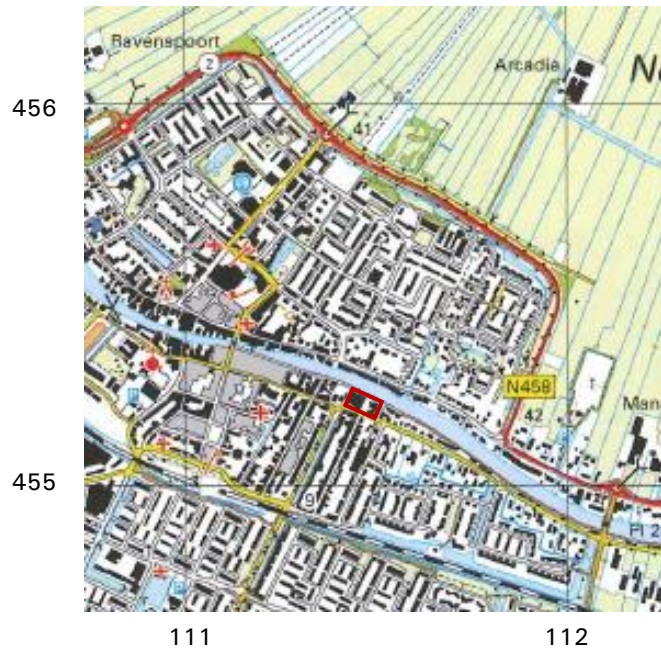

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de kilometervakken met de Amersfoortse coördinaten: 111,455. Het plangebied omvat diverse panden die verschillend in gebruik zijn en verder een braakliggend terrein. De panden liggen met de voorzijde, dat is de zuidzijde, aan de Wilhelminastraat. Aan de achterzijde grenst het plangebied aan de Rijnkade. Nummer 84 grenst aan een woonhuis.

Nummer 72 is in gebruik door een autogaragebedrijf. Het huis met de nummers 74 en 76 wordt bewoond. Het erachter gelegen pand (in dit rapport 72-1) was in gebruik als timmerfabriek en stamt uit 1928. De nummers 78 en 80 zijn al gesloopt. Op het braakliggende terrein staat een bouwkeet en een keet met gaten en kieren waar planten dwars door heen groeien. Het terrein zelf is voor een groot deel verhard met steltonplaten. Het zanderige deel is begroeid. Met planten en zaailingen van bomen. Huisnummer 82 is in slechte staat en is dichtgetimmerd. Aan de achterzijde bevindt zich een stenen schuurtje met een houten aanbouwsel. Op nummer 84 bevindt zich een bedrijfspand met aan de achterzijde een oud kaaspakhuis.

Figuur 1: Plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

Rohato Van den Oudenrijn Beheer B.V. is voornemens de panden op nummer 72 en 82 te slopen. Er zijn plannen om op het terrein van de nummers 72 t/m 82 25 woningen mogelijk te maken.

Daarnaast zijn er ook ontwikkelingen gaande om te onderzoeken of op nummer 84 ook woningbouwontwikkeling mogelijk is. Hiervoor is dit pand ook in het onderzoek meegenomen.

Figuur 2: Het plangebied met de huisnummers

Figuur 2a: Voorlopige plattegrond nieuwbouw

Figuur 2b: Voorlopige impressie nieuwbouw

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt. Deze richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze geïmplementeerd in de Wet Natuurbescherming. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2017.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)

In de Wet Natuurbescherming zijn per 1 januari 2017 drie wetten opgenomen, te weten de *Natuurbeschermingswet*, *Flora- en faunawet* en *Boswet*.

Natura2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstoring effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Wet Natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregimes soorten "Vogelrichtlijn (wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn" (wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime "andere soorten" (wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een ontheffing moet worden aangevraagd. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden

aangevraagd. Ontheffingen worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of ontheffing zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een ontheffing wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een ontheffingsaanvraag voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties. Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade (zie figuur 3). Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

Figuur 3: Stappenplan onderzoek Wet natuurbescherming (Bron: www.regelink.net)

In het kader van de Wet natuurbescherming zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten onderscheidt de Wnb vijf categorieën: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn

jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.11)

Voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Wet Natuurbescherming 2017

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

Het dichtstbijzijnde Natura2000-gebied is 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck', dit gebied ligt 2,5 km ten noorden van het plangebied. Het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' ligt op 3 km ten zuiden van het plangebied.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Broekvelden-Vettenbroek & Polder Stein' zijn: Kleine Zwaan, Krakeend, Slobeend en Smient.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied is echter niet geschikt voor deze soorten als foerageergebied.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura2000-gebieden zijn derhalve niet aan de orde.

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

Figuur 4: Ligging Natura2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente Bodegraven. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

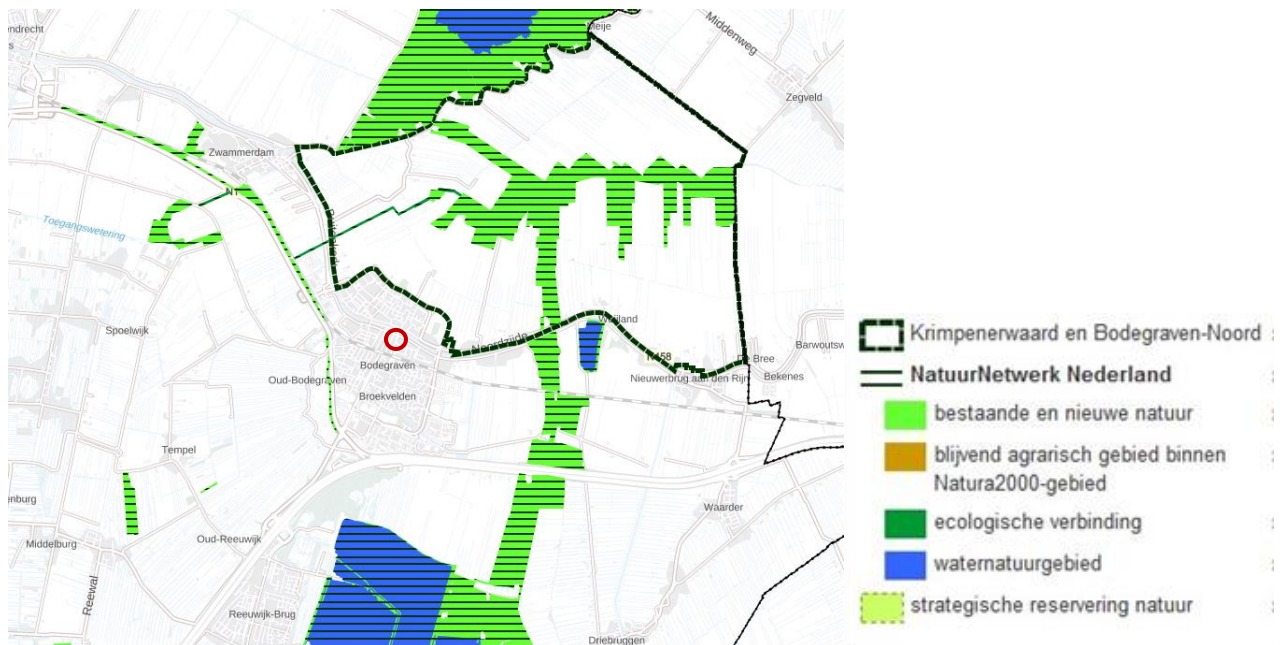
- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 5). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met de sloop en bouw van de woningen zullen vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 5: Ligging NNN-gebieden t.o.v. het plangebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013)

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden. In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die in 2021 in werking treedt. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

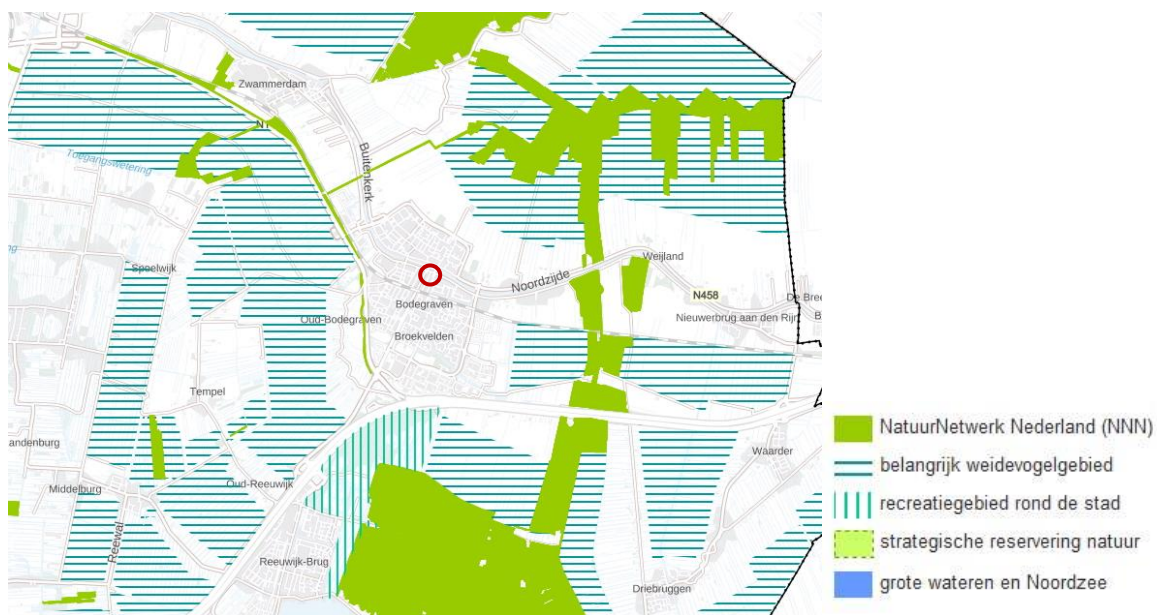
In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Biotoen voor Rode lijstsoorten zijn niet langer compensatie plichtig.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet aanwezig. Er zal daardoor geen schade ontstaan door de geplande werkzaamheden.

Figuur 6: Ligging belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (grijs) (bron: ruimtelijkeplannenzuidholland.nl, kaart 7)

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op vrijdag 31 mei en dinsdag 11 juni 2019 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is tijdens de inventarisaties een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

4.2 Flora

Rond het pand op nummer 72 en 74/76 groeien tussen de straatverharding plantensoorten als Knopkruid, Koninginnekruid, Melkdistel, Kleine wederik, Straatgras, Varkensgras en Herderstasje. Op het ruderaal terrein van nummer 78 en 80 werden soorten als Klaproos, Melkdistel, Muurpeper, Witbol, Grote brandnetel, Rolklaver, Robertskruid en Ganzerik aangetroffen. Op dit terrein groeien ook zaailingen van wilgen en vlinderstruiken. Op het binnenplaatsje achter nummer 82 groeien soorten als Bamboe, Hedera en Vlierbes. Aan de achterzijde van nummer 84 bloeien Stinkende gouwe en Grote weegbree.

Figuur 7: Rolklaver

Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Zilvermeeuw, Kokmeeuw, Kauw, Putter (Distelvink), Merel en Turkse tortel. Aan de achterzijde van nummer 72 werden twee houtduiven waargenomen.

Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Wet Natuurbescherming. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden.

In het plangebied zijn geen huismussen aangetroffen. Hoog boven het plangebied was een groep gierzwaluwen actief. Het pand op nummer 72 biedt geen goede mogelijkheden voor nesten van de Gierzwaluw. De overige panden bieden wel mogelijkheden voor de Gierzwaluw. Dit zijn panden met pannendaken met een steile hellingshoek en gaten in de muren. Er zijn voldoende uitvliegmogelijkheden voor de Gierzwaluw.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd. Binnen het plangebied zijn geen nesten van de Huismus en uilensoorten aangetroffen. Nesten van de Gierzwaluw kunnen echter niet uitgesloten worden. Hiervoor is nader onderzoek nodig.

Figuur 8 : De voormalige timmerfabriek (72-1)

4.3.2 Amfibieën

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Er kan aangenomen worden dat Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander en Meerkikker (allen wnb-andere soorten) voorkomen binnen het plangebied (0-1km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming in de Provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dan de Rugstreeppad (wnb-hrl / Rode lijst status 'gevoelig') voorkomt in de omgeving van het plangebied (0-1km). De Heikikker (wnb-hrl / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') komt voor in de bredere omgeving van het plangebied (1-5km).

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers.

Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, volkstuintjes en bladstrooisel waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen, wordt het gebied wel aantrekkelijk als overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie.

Figuur 9: Het ruderaal terrein (78 en 80)

De omstandigheden op het ruderaal terrein van nummer 78 en 80 is niet geschikt voor de Rugstreeppad. Er zijn geen hopen zand waar hij zich kan ingraven, de bodem is zeer hard en er zijn geen poeltjes aanwezig. De zaailingen en de diverse planten en boompjes hebben het terrein bedekt zodat er geen mogelijkheden zijn om zich in te graven voor de overwintering. Het vóórkomen van de Rugstreeppad kan worden uitgesloten.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predatoren. De voorwaarden voor de aanwezigheid van de Heikikker zijn binnen het plangebied niet aanwezig. De aanwezigheid van de Heikikker kan worden uitgesloten.

Op basis van de geraadpleegde verspreidingskaarten worden binnen het plangebied geen andere (streng) beschermde amfibieën verwacht.

4.3.3 Reptielen

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de geraadpleegde verspreidingskaarten blijkt dat de Ringslang (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor kan komen in het plangebied (0-1 km).

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik van broeihopen van takken, stro en bladeren. De voorwaarden voor de aanwezigheid van de Ringslang zijn echter niet aanwezig in het plangebied. De toegang tot het plangebied vanuit de bekende Oude Rijn is ook onmogelijk. De aanwezigheid van de Ringslang kan worden uitgesloten.

Op basis van de bureaustudie worden binnen het plangebied geen andere beschermde reptielen verwacht.

4.3.4 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere zoogdiersoorten voorkomen in en rond het plangebied, zoals Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Veldmuis en Wezel (allen wnb-andere soorten) (0-1 km). Dwergspitsmuis, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Vos en Woelrat (allen wnb-andere soorten) komen voor in de omgeving van het plangebied (1-5 km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet natuurbescherming in de provincie Zuid-Holland.

Uit de bureaustudie blijkt dat de Waterspitsmuis (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') voorkomt in de omgeving van het plangebied (0-1 km). De Steenmarter (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Otter (wnb-hrl / Rode lijst status 'verdwenen uit NL') komen voor in de bredere omgeving van het plangebied (1-5 km).

De Waterspitsmuis komt voor langs schone sloten die niet te voedselrijk zijn. De sloten dienen een goede watervegetatie te hebben met ruige oevers. De Waterspitsmuis is zeer schuw en kan zich letterlijk doodschrikken van een hard geluid. De voorwaarden voor het leefgebied van de Waterspitsmuis zijn niet aanwezig in het plangebied. De aanwezigheid van de Waterspitsmuis kan worden uitgesloten.

De Steenmarter leeft in steenachtige biotopen en plaatsen waar hij kan schuilen, zoals in steengroeven, rotsige hellingen en gebouwen. De steenmarter komt ook voor in parklandschappen. Hij is te vinden in de omgeving van dorpen en boerderijen maar ook in de stad. Hij heeft een voorkeur voor gebieden met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Er zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van de Steenmarter aangetroffen in het plangebied. De aanwezigheid van de Steenmarter kan worden uitgesloten.

De Otter leeft in oevers met voldoende oevervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. Langs het plangebied stroomt de Oude Rijn. In zijstroompjes van de Oude Rijn, bij Woerden, Nieuwkoop en Reeuwijk worden af en toe otters aangetroffen. Het plangebied zelf is niet geschikt voor de Otter omdat er te weinig rust, stilte en dekking is. De aanwezigheid van de Otter kan worden uitgesloten.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.5 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (wnb-hrl). Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Gewone grootvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis (0-1km) en Laatvlieger (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen.

Wilhelminastraat 72

Het betreft hier een bedrijfspand waar op dit moment een garage in is gevestigd. Het pand is opgetrokken met muren van baksteen en een voorgevel van glas, plaatwerk en schrootjes. Het pand heeft een plat dak van bitumen met lichtkoepels. In de westelijke spouwmuur zitten ventilatieopeningen op ongeveer 30 cm boven de grond. De achterzijde van het pand, de noordzijde, bestaat deels uit glas, plaatwerk en houten schrootjes. Er zijn veel kieren en gaten aanwezig die aantrekkelijk zijn voor een vleermuis. Aan alle zijden is voldoende ruimte om in en uit te vliegen.

Figuur 10: Het plangebied met de huisnummers

Wilhelminastraat 72-1

Dit gedeelte van het plangebied omvat een voormalige timmerfabriek met diverse uitbouwsels. Het geheel is tochtig en heeft geen spouwmuren. De daken aan de noordzijde bestaan uit houten beschot of spaanplaten onder een pannendak. Bij de deur naar het platte dak zijn grote kieren zichtbaar. Op sommige plekken is het houten beschot weg en zijn de dakpannen met kieren zichtbaar. In de muren aan de noordzijde zitten gaten. In de winter is het er koud, in de zomer erg warm. In het zuidelijke pannendak zijn lichtdoorlatende golfplaten aangebracht. In het geheel geen geschikt klimaat voor vleermuizen, die voorkeur hebben voor een stabiel klimaat. Maar voor tijdelijke paarverblijfplaatsen mogelijk wel geschikt.

Wilhelminastraat 74/76

Het 2-onder-1-kap-woonhuis met in het midden de toegang tot de voormalige timmerfabriek blijft behouden, maar zal wel gerenoveerd worden. Het huis heeft aan de noordzijde een balkon. Er zijn geen ventilatiegaten in de muren naar een spouwgedeelte. Dit woonhuis biedt voldoende mogelijkheden voor het zo spoedig mogelijk aanbrengen (uiterlijk augustus) van een vleermuisverblijf aan de dakrand.

Wilhelminastraat 78/80

Dit betreft een gedeelte van het plangebied waarop de panden al enige tijd geleden gesloopt zijn. De zijmuren van nummer 74 en 82 grenzen aan dit gebied. Nieuwe bebouwing kan van invloed zijn op een eventuele aanwezigheid van vleermuizen.

Wilhelminastraat 82

Het woonhuis en de daarachter liggende binnenplaats konden niet bezocht worden omdat het dichtgetimmerd is. Het geheel is in slechte staat. Ook dit woonhuis kan ruimte bieden aan vleermuizen. Aan de achterzijde staat een schuurtje met een houten aanbouw met een dak van eterniet golfplaten dat op instorten staat. Binnen is het erg vochtig, er zijn grote gaten in het dak en de ramen zijn kapot. In dit gedeelte is geen goed klimaat aanwezig voor vleermuizen.

Wilhelminastraat 84

Het bedrijfspand op nummer 84 biedt rondom door de boeidelen met ruimte erachter mogelijk plaats aan vleermuizen. Aan de achterzijde, aan de kant van de Oude Rijn, staat een voormalig kaaspakhuisje. In de nok is een grote kier zichtbaar naar het pannendak. De aanwezigheid van vleermuizen kan hier niet uitgesloten worden.

Figuur 11: Foto links nummer 72, foto rechts nummer 72-1

Figuur 12: Foto links nummer 74 en 76, foto rechts nummer 82

Figuur 13: Foto links nummer 82 en 84, foto rechts nummer voormalig kaaspakhuis bij nummer 84

Figuur 14: Foto links schuur bij nummer 82, foto rechts braakliggend terrein nummer 78 en 80

Figuur 15: Foto links nummer binnenzijde 72-1 (timmerfabriek), foto rechts platte dak van nummer 72

Figuur 16: Binnenzijde schuurtje achter 82

4.3.6 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat de Groene glazenmaker (wnb-hrl / Rode lijst status 'bedreigd') en Platte schijfhoren (wnb-hrl / Rode lijst status 'kwetsbaar') voor komen in de nabije omgeving van het plangebied (0-1km). De Grote modderkruiper (wnb-andere soorten / Rode lijst status 'kwetsbaar') komt voor in de bredere omgeving van het plangebied (1-5km).

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. In het plangebied bevindt zich geen water met krabbenscheer. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied kan worden uitgesloten.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. In het plangebied is geen water aanwezig met de benodigde kwaliteit. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

De Grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en veel waterplanten. De Grote modderkruiper verschuilt zich tijdens de dag en voedt zich tijdens de nacht met kleine ongewervelden zoals kreeftjes, muggenlarven, watervlooien, wormen en

waterpissenbedden. In het plangebied is geen water aanwezig. De aanwezigheid van deze soort kan worden uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarnaast wordt er aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen schade verwacht wordt aan de beschermde soorten binnen het plangebied.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

- Het plangebied heeft geen directe relatie met beschermde gebieden (Natura2000, NNN-gebieden of ecologische verbindingzones). Het plangebied is niet geschikt als foerageergebied voor de doelsoorten van de nabij gelegen Natura2000-gebieden. Schade aan Natura2000-doelsoorten is derhalve niet aan de orde.
- Voor een deel van de beschermde soorten (Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Meerkikker, Bosmuis, Bunzing, Dwergmuis, Egel, Haas, Hermelijn, Veldmuis, Wezel, Dwergspitsmuis, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Vos en Woelrat) geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Wet Natuurbescherming door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
- Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Wnb hanteert echter geen standaard periode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Wat betreft vogelnesten die jaarrond beschermd worden door de Wnb, zijn binnen het plangebied geen nesten van de Huismus en uilensoorten aangetroffen. Nesten van de Gierzwaluw kunnen echter niet uitgesloten worden. Hiervoor is nader onderzoek nodig. Vanwege de tijd van het jaar is dit onderzoek reeds in gang gezet. *Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels. Voor de vestiging van de Oeverzwaluw dienen alle steile 90°-hellingen van tijdelijke grond- en zandhopen vermeden te worden. Alle eventuele zandhopen moeten een flauw talud hebben.*
- Op het moment dat er werkzaamheden gaan plaatsvinden kan het plangebied mogelijk wel geschikt worden als voortplantings- en overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad. Geadviseerd wordt te voorkomen dat er gedurende de voortplantingsperiode (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen door regenwater ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
- Uit de bureaustudie blijkt dat verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied zoals Baardvleermuis, Gewone dwergvleermuis,

Gewone grootoorvleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis, Watervleermuis (0-1km) en Laatvlieger (1-5km). Tijdens de bouwkundige inspectie is gebleken dat er een mogelijkheid bestaat dat er rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied.

- Voor het verkrijgen van juridische zekerheid ten aanzien van het vóórkomen van vleermuizen zou in de periode april - oktober uitgebreid vleermuisonderzoek moeten plaatsvinden aan de hand van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur. Bij het vleermuisonderzoek dient de nadruk te liggen op de aanwezigheid van rust- en verblijfplaatsen in de bestaande bebouwing. Indien verblijfplaatsen worden aangetroffen en deze door de sloop van de gebouwen zullen verdwijnen, treedt schade op aan de vleermuispopulatie(s). Vanwege de tijd van het jaar is het vleermuisonderzoek reeds in gang gezet. Foerageergebied is alleen beschermd indien het van groot belang is voor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van de soorten, doordat er onvoldoende alternatieven aanwezig zijn.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Aanbevelingen

In het kader van de zorgplicht en om de biodiversiteit te vergroten en te versterken wordt geadviseerd om bij de nieuwe woningen natuur-inclusief te bouwen. Dit houdt in dat er in de woningen ruimte gemaakt wordt voor bijv. Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen. Dit kan door het inbouwen van kasten voor de vleermuis, het gebruik van gierzwaluwpannen en vogelvides en het aanbrengen van kunstnesten voor huiszwaluwen.

Vooruitlopend op sloop en nieuwbouw is het verstandig op korte termijn (uiterlijk augustus) een viertal vleermuis kasten op te hangen aan de zijmuren van de huisnummers 74 en 76. Dit pand zal blijven staan en zo kan worden gewaarborgd dat er voortdurend bruikbare ruimte voor vleermuizen aanwezig is in het plangebied, zodat schade zoveel mogelijk wordt voorkómen.

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Uitgeverij 12 Provinciën, *Topografische Atlas Zuid-Holland 1:25.000*, Landsmeer 2012
2. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
3. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
4. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Gegevensautoriteit Natuur 2017. *Vleermuisprotocol 2017*, maart 2017
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, gewijzigd ontwerp, 22 januari 2019
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, 22 februari 2019
8. Provincie Zuid-Holland, *Visie Ruimte en Mobiliteit*, geconsolideerd, in werking per 19 januari 2018 tot 1 april 2019
9. '© NDF - quickscanhulp.nl 29-05-2019 09:24:47'

Geraadpleegde internetsites:

10. www.rijksoverheid.nl
11. www.bij12.nl
12. www.rvo.nl
13. www.regelink.net
14. www.ravon.nl
15. www.vleermuis.net
16. www.zuid-holland.nl
17. www.zoogdierverseniging.nl
18. <https://www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/>
19. <https://www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html>
20. waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

's-Gravenbroekseweg 154
2811 GK Reeuwijk
KvK 29031331
+ 31 (0)182-395460
www.watersnipadvies.info
advies@watersnip.info

